

IMPLEMENTERING AF DE NYE DIEGIVNINGSNORMER

Gunner Sørensen, HusdyrInnovation

Fodringsseminar
Tirsdag den 25. april 2017
Comwell, Middelfart

DEN STORE UDFORDRING

- A. I drægtighedsperioden har soen et begrænset behov for energi og protein, derfor fodres den restriktivt – ofte med fiberrigt foder med et lavt indhold af protein

- B. I diegivningsperioden har soen et stort behov for energi og protein til mælkeproduktion, derfor fodres den tæt på ædelyst

Hvordan kommer vi problemfrit fra A til B?

DET HANDLER OM, AT 3 TING SKAL VÆRE I ORDEN FOR EN SUCCESFULD DIEGIVNING

Huld ved indsættelse

Valg af foderblanding, som dækker soens daglige behov for næringsstoffer

Foderstrategi

SØERNES BEHOV OMKRING FARING IFØLGE PETER THEIL

Behov for næringsstoffer pr. dag omkring faring:

- Energi – 3 FEso pr. dag til en so på 250 kg
- SIF råprotein – 310 gram (ikke påvirket af soens vægt)
- Fibre – 500 gram pr. dag

Behovet dækkes af en blanding med:

- Omkring 100 gram SIF råprotein pr. FEso

SVIN - FEBRUAR

- Søerne skal fodres 3 gange dagligt og den sidste fodring skal ligge tæt på faringsstart
- Giver hurtigere faringer og færre dødfødte grise

EKSPERTEN

Fodrer du tre gange dagligt op til faring?

Fodring: De fleste fejl sker på tom mave. Et nyt forsøg på Foulum tyder på, at soens faringsforløb hænger nøje sammen med, hvor lang tid der er gået fra sidste måltid, og indtil faringen påbegyndes.

Af Takele Feyera og Peter Kappel Theil, Foulum

Der skal energi til for, at vi kan yde vores bedste. Som en reklame påpeger, så 'sker de fleste fejl på tom mave'.

Det billede kan man passende bruge om en so, der nærmer sig faring, fordi vi sætter dem ned i foder, og fordi nogle søer frivilligt springer det sidste måltid over. Men når en so farer, så svarer det til, at vi mennesker løber et maraton - eller måske endda halvanden maraton!

Danske svineproducenter oplever et markant økonomisk tab på grund af dødfødte grise. De fleste dødfødte grise er fuldbårne, hvilket vil sige, at de dør lige inden eller under selve fødslen. En faring tager

i gennemsnit cirka seks timer, men der er stor variation fra so til so.

I tidligere forsøg har vi fundet, at faringer uden dødfødte grise varede fem timer i gennemsnit, faringer med en til to dødfødte grise to seks timer. Var der tre eller flere dødfødte grise, så varede de syv timer. Men de tal fortæller ikke, om det er faringslængden, der øger antallet af dødfødte grise - eller om det omvendt er de dødfødte grise, der får faringen til at trække ud.

Det er hønen og ægget - hvad kom først? Som underlæggende årsag kan tilgangen hos pattegrise være forklaring på, hvorfor langtrukne faringer kan give flere dødfødte grise.

Omvendt kan det også være, at en gris, der allerede er død, inden den passerer fødselskanalen, øger faringslængden, fordi den ikke selv kan hjælpe til med at passere fødselskanalen.

Forsøg

For at blive klogere på faringsforløbet har vi opereret katetre (små slanger) ind i blodårerne på 10 søer og løbende udtaget blodprøver under deres faringer. Kateteret gjorde dels, at vi kunne udtage blod fra forskellige steder i kroppen, og dels, at prøverne kunne indsamles uden, at søerne bemærkede det.

Vi udtog blodprøver fra en arterie for at vurdere soens energistatus, og samti-

dig udtog vi prøver fra venen, der dræner livmoderen, for at vurdere hvilke næringsstoffer, der bruges til 've-arbejde'. Blodprøverne blev udtaget hver time fra faringsstart og otte timer frem.

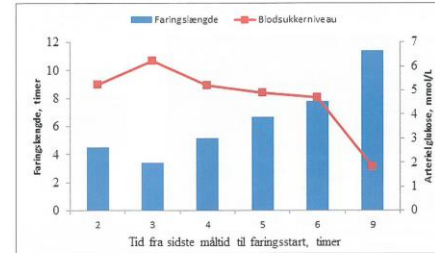
I disse intensive studier kan vi maksimalt håndtere to søer, fordi det kræver en stor indsats fra mange personer dagligt over et forløb på to til tre måneder.

Forsøget var designet til at vurdere, om soens energiforsyning påvirker faringsforløbet bedømt ud fra de gentagne blodprøver. Vi blev overraskede over, hvor klart et svar vi fik blot ved at vurdere de overordnede resultater fra faringerne.

Det viste sig, at når søerne begynder at fare indenfor de første seks timer efter deres sidste måltid, så har de et normalt blodsukterniveau på over fire mmol/liter (se figuren).

Gik der gik ni timer, så var blodsukterniveauet faretrukkende lavt (ca. to mmol/liter).

Fra et forsøg med pattegrise, hvor grisene ikke havde adgang til råmælk, ved vi, at de ikke længere var fysisk aktive,

Tiden, der går fra soens sidste måltid og indtil faringsstart, påvirker både soens blodsukterniveau og faringslængden. I alt målte vi på 10 søer, så hver sø er repræsenteret en til to målinger.

ANBEFALINGER FOR PROTEIN OG AMINOSYRER

- Effekten af ekstra protein er størst, når søerne har en høj mælkeydelse
- Mange besætninger ser en stor effekt på fravænningsvægten og væggtabet på søer
- Nogle besætninger ser diarréer blandt pattegrisene og bruger blandinger med 5-10 % lavere indhold af protein/aminosyrer for at reducere diarréfrekvensen

FASEFODRING – HVORDAN?

Fortynding af foderet fra indsættelse til 2-3 dage efter faring

Kan manuelt udføres på flere måder:

- Drægtighedsfoder – hele blandingen
- Proteinfattigt faringsmix – tilskud
- Velsmagende dyrt foder med kagemix og fiskemel

AFPRØVNING AF OVERGANGSFODER

Almindelig restriktiv foderkurve efter faring

Kontrol. Diegivningsblanding fra indsættelse til fravænning (125 gram st. ford. råprotein pr. FEso)

Forsøg. Fodertildeling fra indsættelse til 3 dage efter faring - derefter diegivningsfoder:

- 3 kg drægtighedsfoder
- 1 kg faringsmix (byg, roepiller, fedt og mineraler) og 2 kg diegivningsfoder
- 1 kg faringsmix (byg, fedt og mineraler) og 2 kg diegivningsfoder
- 3 kg foder med kagemix og fiskemel

DAGLIG FORSYNING MED FORDØJELIGT PROTEIN OG LYSIN OMKRING FARING

Blanding	Protein	Lysin
Kontrol (die)	375	23
Drægtighedsfoder	Reduktion med 20 %	Reduktion med 22 %
Byg/roepiller	Reduktion med 15 %	Reduktion med 13 %
Byg	Reduktion med 12 %	Reduktion med 10 %
Kagemix/fiskemel	Reduktion med 10 %	Reduktion med 0 %

HVAD HAR VI SET?

- Fortyndning af diegivningsfoderet i op til 3 dage efter faring påvirker **ikke** kuldtilvækst og antal fravænnede grise pr. kuld
- Ingen eller begrænset effekt på diarréfrekvens
- Kontrolgruppen har numerisk den højeste kuldtilvækst

EKSTRA FODER

Fodring på italiensk:

1 kg foder ekstra velsmagende foder fra 2 dage før faring til 8 dage efter faring ”sætter gang” i de bagerste patter, så de giver mere mælk og soen kan passe flere grise

AFPRØVNING AF EKSTRA FODER

Almindelig restriktiv foderkurve efter faring

Kontrol: Diegivningsblanding fra indsættelse til fravænning (125 gram st. ford. råprotein pr. FEso)

Forsøgsbehandlinger fra 2 dage før faring til 8 dage efter faring:

- + 1 kg smågrisefoder
- + 1 kg hvede
- + 1 kg kagemix/fiskemelblanding

DAGLIG FORSYNING MED ENERGI, FORDØJELIGT PROTEIN OG LYSIN OMKRING FARING

Blanding	Energi	Protein	Lysin
Kontrol (die)	3 FEso	375	23
Smågrisefoder	Ekstra 34 %	Ekstra 38 %	Ekstra 46 %
Hvede	Ekstra 34 %	Ekstra 20 %	Ekstra 10 %
Kagemix/fiskemel-blanding	Ekstra 34 %	Ekstra 30 %	Ekstra 34 %
Diegivningsfoder	Ekstra 33 %	Ekstra 33 %	Ekstra 34 %

HVAD HAR VI SET?

- **De foreløbige tal** peger på, at ekstra foder fra 2 dage før faring til 8 dage efter faring kan være positivt for antal fravænnede grise og kuldtilvæksten, men det øger også antallet af behandlede søer og søer med fødselshjælp
- Der er ikke nogen entydig forklaring på, hvilken foderløsning der er bedst
- Den billigste løsning er at øge den daglige hvedetildeling med 1 kg
- Den nemmeste løsning er at øge foderkurven

KONKLUSION

- Brug anbefaling for protein- og aminosyreindhold
- Højtydende søer har ikke brug for proteinsænkende fodertilskud
- Overvej at hæve foderstyrken fra 2 dage før faring til 8 dage efter faring
- **SEGES Svineproduktion arbejder videre med at udvikle fasefodringsblandinger og foderstrategier til diegivende søer**

Mimi Lykke Mølgaard Eriksen

12. april kl. 10:03 · Bornholm

En lille solstrålehistorie fra Bornholm:

Jeg har en besætning på Bornholm, som leger lidt med at standardisere kuld med små grise og ikke altid kun store og flotte grise.

En 5. lægsso er lagt ud med 13 små grise på gns. 0,56kg. 1 blev klemmt ihjel nogle dage senere. 27 dage efter standardisering fravænnede denne lidt aldrende dame 12 grise med en gns.vægt på 6,7kg!

Dét er dæleme da flot! 😊

Vi elsker somælk

